

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ANTI-MONEY LAUNDERING OFFICE

การเตรียมความพร้อม เข้าสู่องค์การภาครัฐ แบบดิจิทัล

นางสาวชุรีพร เจนโรจน์พลเดช
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

การเตรียมความพร้อมเข้าสู่องค์การภาครัฐแบบดิจิทัล

รัฐบาลดิจิทัลคืออะไร

รัฐบาลดิจิทัล หรือ Digital government คือ การที่หน่วยงานภาครัฐนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ภายในหน่วยงาน เพิ่มศักยภาพการทำงานขององค์การรัฐให้รวดเร็ว ก้าวทันตามเทคโนโลยีของเอกชน รวมถึงยังมีระบบการเชื่อมโยงการเข้าถึงข้อมูล ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชน เพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วให้กับผู้ที่ต้องการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ลักษณะรัฐบาลดิจิทัลสามารถแบ่งออกได้ 3 แบบดังนี้

1. Reintegration เป็นรูปแบบของการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐ เชื่อมต่อข้อมูลเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการสร้างศูนย์ข้อมูล และยังง่ายต่อการควบคุมและการจัดการของหน่วยงานราชการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. Needs-based holism เป็นรูปแบบการปรับปรุงองค์การภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้บริการแก่สาธารณะ ซึ่งข้อดีของรูปแบบนี้คือเป็นการทำให้หน่วยงานภาครัฐเข้าใจความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะข้อมูลเหล่านี้อยู่ในศูนย์เก็บข้อมูลที่เดียวกัน

3. Digitalization เป็นการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน หรือกระบวนการทำงาน (Process) เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ รวมถึงประชาชนเองก็ใช้งานระบบนี้ได้อย่างง่ายดาย ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต แทนการทำงานแบบเดิม

วัตถุประสงค์สำคัญของรัฐบาลดิจิทัล

1. เสริมสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีภายในประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเสริมสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีภายในประเทศให้ทันสมัย และสามารถนำเครื่องมือเหล่านี้มาสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิตและการบริการของประเทศ

2. สร้างสังคมที่เท่าเทียม รับข้อมูลข่าวสารผ่านระบบดิจิทัล เมื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศก้าวทันยุคสมัย จะช่วยสร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ด้วยการรับทราบข้อมูลข่าวสาร และบริการอื่นๆ ของรัฐ ผ่านการใช้สื่อดิจิทัล เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพสังคมของประชาชน

3. เพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล เมื่อรัฐบาลส่งเสริมสังคมแบบดิจิทัล หรือส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ทำงานด้วยระบบดิจิทัล จะช่วยเพิ่มความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่ม ทุกหน่วยมีความรู้ และมีทักษะที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินชีวิตด้วยระบบดิจิทัล และยังเป็นการเพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัลอีกด้วย

4. เข้าถึงหน่วยงานรัฐได้ง่ายผ่านการใช้ระบบดิจิทัล และหากรัฐบาลได้พัฒนารูปแบบการทำงานแบบดิจิทัลในทุกภาคส่วนจนกลายเป็นรัฐบาลดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ จะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้ามาดูข้อมูล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐบาลได้อย่างโปร่งใสชัดเจน

การพัฒนากระบวนการและกระบวนการทำงานสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล

การพัฒนาและบริหารด้านสารสนเทศขององค์กร จะเน้นถึงการพัฒนาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศทั้งหมด ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร การพัฒนากระบวนการทำงาน และการพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการดังนี้

1. Digital Mindset: ทักษะคิดและวิธีคิดที่ช่วยให้บุคลากรและองค์กรเห็นโอกาสจากเทคโนโลยีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ AI, Big Data, Algorithm และเทคโนโลยีอื่นๆ ในการทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ซึ่ง Digital Mindset ไม่ใช่แค่เรื่องของความรู้ในเทคโนโลยีใหม่ๆ เท่านั้น แต่ยังหมายถึงความสามารถในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ โดยที่ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยหรือรำคาญกับมัน และพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี

2. Digital Skills: ทักษะความสามารถในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การจัดการข้อมูล และการสร้างสรรค์เนื้อหาผ่านอินเทอร์เน็ตและแพลตฟอร์มดิจิทัลต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัล

3. Digital Culture: การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในองค์กรซึ่งมีความหลากหลายของ Gen ต่างๆ โดยการปรับให้เกิด Digital Mindset/ ปรับกระบวนการทำงานเข้าสู่ดิจิทัล และปรับทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Skill) การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสามารถทำได้ในหลากหลายวิธี อาทิ การฝึกอบรมทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ เปิดโอกาสให้พนักงานได้ลองเรียนรู้ด้วยตัวเอง และสร้างทักษะตามความสนใจของแต่ละคน เปิดโอกาสให้พนักงานได้นำความรู้ในสิ่งที่เรียนมาเพื่อให้เกิดประโยชน์จริง มีโอกาสลองผิดลองถูกเพื่อให้เข้าใจและพร้อมนำความรู้/ทักษะที่สร้างขึ้นมาประยุกต์ใช้กับการทำงานในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. Digital Process: การปรับปรุงกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การนำ AI มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการทำงานที่รวดเร็ว แม่นยำ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือการใช้ระบบอัตโนมัติแทนงานที่ซ้ำซาก

องค์ประกอบสำคัญดังกล่าวข้างต้น นำไปสู่การเป็น “องค์กรแบบดิจิทัล” (Digital Organization) ที่เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการทำงานขององค์กรให้ก้าวไปในทิศทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน คือ ต้องเชื่อมโยง คล่องตัว ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และตอบโจทย์ความต้องการได้อย่างรวดเร็ว เมื่อผู้นำองค์กรยุคใหม่ต่างมีความคาดหวังให้องค์กรเปลี่ยนแปลงและก้าวไปสู่ความเป็นดิจิทัล สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ก็คือ ทรัพยากรบุคคลที่เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงาน ซึ่งนับเป็นโจทย์ท้าทายที่ทุกองค์กรต้องแก้ไขให้ตรงจุด ทำอย่างไรให้บุคลากรเดิมก้าวผ่านสู่การเปลี่ยนแปลงได้ ทำอย่างไรให้สามารถดึงศักยภาพด้านดิจิทัลในตัวบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร และทำอย่างไรจึงจะเข้าถึงและเข้าใจบุคลากรยุคใหม่ที่มีความสามารถด้านเทคโนโลยีอย่างเต็มเปี่ยม เพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานยุคใหม่ได้ขับเคลื่อนองค์กรในยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน บุคลากรเองก็ต้องมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ และที่สำคัญผู้บริหารก็ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ รวมถึงสามารถนำมาใช้อย่างเหมาะสม

การปรับตัวของสำนักงาน ปปง. เพื่อก้าวสู่องค์กรดิจิทัล

สำนักงาน ปปง. ภายใต้การนำของ นายเทพสุ บวรโชติดาราช เลขาธิการ ปปง. มีนโยบาย การปฏิบัติงาน “มุ่งมั่น สร้างสรรค์ พัฒนา” ในการมุ่งมั่นยึดประโยชน์ประชาชนเป็นที่ตั้งด้วยความซื่อสัตย์ และโปร่งใส เพื่อปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล **สร้างสรรค์นวัตกรรม**การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในรูปแบบใหม่ เพื่อดำเนินมาตรการทางการแพ่ง และอาญากับผู้กระทำผิด และพัฒนาส่งเสริมสมรรถนะของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. ให้มีความเชี่ยวชาญ ตามภารกิจแต่ละด้านอย่างเป็นมืออาชีพ และเสริมสร้างความสามัคคีภายในองค์กร โดยที่ผ่านมาสำนักงาน ปปง. ได้ปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมสู่องค์กรดิจิทัลอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี มีการจัดทำแผนปฏิบัติการดิจิทัล สำนักงาน ปปง. ประจำปี ที่มีการทบทวนทุกปีเพื่อปรับปรุงรูปแบบการทำงานและการให้บริการด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัลที่สอดคล้องกับภารกิจ/ความต้องการของผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง อาทิ การพัฒนาระบบตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและรายชื่อบุคคลที่ถูก กำหนด (APS) เพื่อรองรับการดำเนินงานด้านบัญชีมาในการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อให้ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถเข้าถึงข้อมูลรายชื่อและนำไปใช้ดำเนินนโยบายหรือมาตรการ ในการตรวจสอบข้อมูลลูกค้าและตัดวงจรอาชญากรรมได้อย่างทันท่วงที และเป็นการลดขั้นตอน ระยะเวลา รอคอย และทรัพยากรที่เกิดขึ้นระหว่างการขอข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ระบบคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย โดยเพิ่มช่องทาง ให้ผู้เสียหายสามารถยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิได้ผ่านช่องทาง Online เพื่อรองรับและอำนวยความสะดวก ให้กับผู้เสียหายได้ครอบคลุมทั้งในและต่างประเทศ โดยสามารถช่วยลดต้นทุนด้านระยะเวลาและงบประมาณ ให้กับผู้เสียหาย รวมทั้งยังทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถบริหารจัดการเวลา สถานที่ งบประมาณ และวางแผนดำเนินการได้อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพมากขึ้น และระบบประเมินความเสี่ยงและบริหารจัดการคดีของผู้มีหน้าที่รายงาน (AMRAC) สำหรับควบคุมมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงของผู้มีหน้าที่ รายงานการทำธุรกรรมและลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สามารถประเมินและจัดประเภทความเสี่ยง ได้อย่างสอดคล้องกับภาคธุรกิจ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลผู้มีหน้าที่รายงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ อาทิ ระบบฐานข้อมูลสถิติและติดตาม ประเมินผลเพื่อการบริหารจัดการ (KPIMS) ใช้สำหรับการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และคำรับรองการปฏิบัติราชการ โดยสามารถสรุปผลแบบ Dash Board เพื่อให้ผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามตัวชี้วัดและเป้าหมายสำคัญ ระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารทั่วไป (ระบบ Back Office) เพื่อรองรับการรับ - ส่ง หนังสือ รวมทั้งนโยบายและข้อสั่งการต่างๆ อย่างรวดเร็ว ลดระยะเวลาการนำส่ง ระบบรายงานผลเบิกจ่ายรายเดือนของศูนย์ต้น สำหรับรองรับการรายงานผล และติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล (DPIS6) รองรับการทำงาน ด้านข้อมูลข้าราชการและระบบการลาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น พร้อมทั้งเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากร โดยการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลผ่านการเรียนรู้ออนไลน์และการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัลถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเทคโนโลยี

โลกออนไลน์ไม่ได้หยุดนิ่ง สำนักงาน ปปง. จึงต้องเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้าน เพื่อรองรับการขับเคลื่อนสู่องค์การดิจิทัล และรองรับภารกิจของสำนักงาน ปปง. ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง เพื่อให้ภาครัฐสามารถเป็นที่พึ่งที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ของประชาชนต่อไป

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2567). *หลักเกณฑ์การประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567)*. สำนักงาน ก.พ.ร.

ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล. (2560).

<https://www.ocsc.go.th/>

Digital Government : พลิกวิกฤตเป็นโอกาสในการก้าวเข้าสู่ “รัฐบาลดิจิทัล”. (2564) .

<https://www.scbeic.com>

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ANTI-MONEY LAUNDERING OFFICE

